

Kommunrevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN –

GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN

Grundläggande granskning 2019

**UMEÅ
KOMMUN**

1. Inledning och bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen.

Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsred.

Enligt kommunallagen (12. kap 1 §) är revisionens uppgift att pröva om:

- ▶ Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- ▶ Räkenskaperna är rättvisande
- ▶ Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårsrapport och årsredovisning.

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse samt styrning och intern kontroll. De fördjupade granskningarna kan ses som komplement till den grundläggande granskningen.

Den grundläggande granskningen baseras på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser. Den grundläggande granskningen ger också underlag att under året uppdatera riskanalysen. Enligt god revisionsred i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen ha en sådan omfattning att den ger en grund för bedömningar i revisionsberättelsen.

Den grundläggande granskningen kommer att fortgå fram till revisionens slutliga bedömningar i revisionsberättelsen rörande 2019.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Den grundläggande granskningen är en översiktlig granskning som syftar till att bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Detta för att säkerställa att de lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Den grundläggande granskningen syftar därmed till att ge en översiktlig bild av styrelse och granskade nämnder och en tillräcklig grund för de bedömningar som görs inför ansvarsprövningen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?
- ▶ Har styrelsen/nämnden säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?
 - Vidtar styrelsen/nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser?
- ▶ Har styrelsen/nämnden en struktur för arbetet med sin interna kontroll som gör att det finns förutsättningar att bedriva den på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt?
- ▶ Är styrelsens/nämndens beslutsunderlag och protokoll tydliga?

1.2 Avgränsning

Granskningen avser hela granskningsåret 2019 och omfattar därmed granskning och bedömning utifrån samtliga styr- och uppföljningsdokument som upprättas för året. Granskningen färdigställs och avslutas därmed först efter att styrelse och nämnder behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2019.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Strategisk plan 2016-2028
- ▶ Planeringsförutsättningar, budget och investeringar 2019-2022
- ▶ Riktlinjer för intern styrning och kontroll (2011-09-26)
- ▶ Nämndernas reglementen

1.4 Ansvarig nämnd

lakttagelserna i denna rapport avser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Enligt reglementet är nämnden ansvarig för kommunens åtaganden enligt skollagstiftningen för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna samt svenskundervisning för invandrare. Nämnden svarar vidare för sysselsättningsbefrämjande åtgärder, samt för den kommunala flyktingmottagningen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden svarar för ledning, samordning och utveckling av det offentliga skolväsendet för ungdomar, det offentliga skolväsendet för vuxna, samt sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt den kommunala flyktingmottagningen.

1.5 Genomförande

Dialogmöten med såväl presidiet som hela nämnden har genomförts i syfte att inhämta information om den bedrivna verksamheten under året. Den information som inhämtas utgör till viss del grund för revisorernas bedömning av respektive nämnds styrning och uppföljning av fullmäktiges mål, måluppfyllelse samt interna kontroll.

I årets grundläggande granskning har presidiet i styrelse och nämnder skriftligt besvarat generella och nämndspecifika frågor samt ett bedömningsformulär. De svar som lämnats har använts som underlag till de dialoger som genomförts med respektive presidium under juni 2019. Samtliga ordinarie ledamöter har också getts möjlighet att besvara en enkät. Presidiets svar och ledamöternas enkätsvar har tillsammans utgjort underlag för nämndsdialogen.

Informationen som inhämtats i samband med nämnddialogerna beaktas även vid revisionernas riskanalys inför kommande år.

Rapporten har skickats för faktakontroll till nämndens presidium och relevanta tjänstepersoner inom förvaltningen.

1.6 Begreppsförklaringar

Nedan följer en förklaring av de begrepp som revisorerna använder i revisionsredogörelsen då de lämnar sin samlade bedömning av nämndernas interna styrning och kontroll:

- ▶ Bristfällig – Omedelbara förstärkningar krävs
- ▶ Tillräcklig – Behov av förstärkningar föreligger
- ▶ Ändamålsenlig – God följsamhet inom området
- ▶ Tillfredsställande – Mycket god följsamhet inom området

2. Bedömningsformulär

Nedan redogörs för de svar som nämndens presidium lämnat inför revisorernas träff med dem i juni 2019. Detta kompletteras med revisorernas iakttagelser och bedömningar utifrån de områden som berörs i bedömningsformulären.

2.1 Intern kontroll

I vilken utsträckning bedömer nämnden sin följsamhet till följande lagkrav, samt åtaganden enligt reglementen och styrande dokument:

Åtagande	Krav enligt	Nämndens bedömning av följsamheten	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
2.1.1. Nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § Riktlinjer för intern styrning och kontroll	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☒ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande	
2.1.1.1 Har nämnden varit aktiva i genomförandet av en riskanalys, inkl. värdering och vägledning i hantering av riskerna?	Handledning - intern styrning och kontroll (KS 190115)	☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	Se internkontrollplan 2019
2.1.1.2 Har nämnden fastställt såväl riskanalys som internkontrollplan?	Handledning - intern styrning och kontroll (KS 190115)	☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	Se internkontrollplan 2019
2.1.1.3 Har nämnden erhållit och godkänt uppföljning av internkontrollplanen?	Handledning - intern styrning och kontroll (KS 190115)	☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	Ja, sker tertialvis i samband med verksamhetsuppföljning

2.1.1.4 Har nämnden gjort en värdering om den interna kontrollen är ändamålsenlig och tillräcklig?	Handledning - intern styrning och kontroll (KS 190115)	☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	Se internkontrollplan 2019
2.1.1.5 Har nämnden tillsett att kommunstyrelsen tagit del av nämndens uppföljning av internkontrollplanen?	Handledning - intern styrning och kontroll (KS 190115)	☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	
2.1.2 Nämnden ska årligen planera och genomföra kontroller så att attestreglementet följs.	Attestreglemente	☐ Bristfällig ☒ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande	Kontrollområdet förs in i internkontrollplan 2020
2.1.2.1 Har nämnden vidtagit några åtgärder för att stärka attestrutinerna utifrån dialoger och genomförda granskningar 2018?		☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	Genom inköpsprocessen

Iakttagelser

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har antagit en internkontrollplan för 2019. I nämndens internkontrollplan framgår de av fullmäktiges mål som nämnden beaktat i sitt styrkort. För merparten av målområdena (7 av 24) finns en riskbeskrivning. Riskerna har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. De risker som har högst riskvärde är:

- Otydliga gränssnitt mellan stödverksamhet och kärnverksamhet riskerar att medföra fördyringar för kommunen, ex fastighet.
- Risk att andel elever som väljer en kommunal gymnasieskola inte kan bibehållas om antalet utbildningsplatser inte kan hålla jämna steg med de ökande elevkullarna.
- Högt ställda förväntningar på ständiga förbättringar både internt över tid, mellan stadier och i jämförelse med riket riskerar att inte uppfyllas i alla delar.
- Risk att fler hamnar i utanförskap på grund av ej avslutade studier.
- Risk för att etableringstiden blir lång för kommunplacerade personer med uppehållstillstånd.

Utifrån det underlag som efterfrågats, och som vi tagit del av, inom ramen för granskningen kan vi konstatera att nämnden inte upprättat någon riskanalys. Hänvisning har gjorts till internkontrollplanen.

Uppföljning av internkontrollplanen har skett i samband med verksamhetsuppföljning (T1 och T2), där det framgår hur arbetet fortlöper utifrån angivna åtgärder. I samband med rapporteringstillfällena vid såväl T1 och T2 som vid årsbokslutet (T3) så framgår att vissa kontroller har genomförts/slutförts medan andra kontroller är pågående och/eller att det finns behov av fortsatt arbete.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll. Nämnden har upprättat en internkontrollplan. Vi noterar dock att nämnden, i likhet med föregående år, fortsatt inte fullt ut efterlever kommunens riktlinjer för intern styrning och kontroll. Av riktlinjerna framgår att en riskanalys ska göras och dokumenteras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk för att inte uppfylla de krav som ställs på verksamheten. Med riskanalys avses det underlag som ligger till grund för nämndens riskbeskrivning i internkontrollplanen. Underlaget ska innehålla samtliga identifierade risker för nämndens verksamhet och ekonomi, inklusive värdering av dessa.

2.2 Målstyrning

I vilken utsträckning bedömer nämnden sin följsamhet till följande lagkrav, mål och beslut samt åtaganden enligt reglementen och styrande dokument:

Åtagande	Krav enligt	Nämndens bedömning av följsamheten	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
2.2.1 Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de bestämmelser i lagar och författningar som verksamheten omfattas av.	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	Se budget och uppdragsplan inkl styrkort 2019
2.2.1.1 Har nämnden säkerställt att samtliga av fullmäktiges mål som berör nämnden beaktas i uppdragsplanen?		☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	Se budget och uppdragsplan inkl styrkort 2019

2.2.1.2 Har nämnden under året tagit aktiva beslut om åtgärder för att uppnå måluppfyllelse?		☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	Se budget och uppdragsplan inkl styrkort 2019
2.2.2 Nämnden ansvarar för att det egna verksamhetsområdet kontinuerligt följs upp och utvärderas.	Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	Skер tertialvis i verksamhetsuppföljning
2.2.3 Nämnden har ansvar att verka för att samråd sker med brukare av nämndens tjänster	Kommunallagen (2017:725) 8 kap. 3 §, Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	Skер genom enkät
2.2.4 Nämnden ska verka för att samverkan sker mellan styrelse och nämnder för att gemensamt nå kommunens övergripande mål	Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	
2.2.4.1 Upplever nämnden att samverkan med nämnder och andra kommunala aktörer fungerar väl?		☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	

lakttagelser

I gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppdragsplan har nämnden fastställt mål och uppdrag inom fyra områden avseende yttre kvalitet:

- Förbättrade studieresultat
- Attraktiv utbildning
- Ökad likvärdighet
- Vuxenutbildning, arbetsmarknad och introduktion

Avseende inre kvalitet har mål tagits fram inom områdena:

- Gymnasieskola

- Vuxenutbildning, arbetsmarknad och introduktion

Därtill har ett mål även tagits fram avseende ekonomi.

I uppdragsplanen framgår inte kopplingen till fullmäktiges mål. Detta har istället gjorts i nämndens styrkort. De mål som fullmäktige adresserat till nämnden är (utöver de långsiktiga mål som alla nämnder ansvarar för):

- Vi ska halvera barnfattigdomen till år 2020 (Goda livsvillkor)
- Vi ska ha en likvärdig skola och förbättra kvaliteten i utbildningen för att uppnå jämlika uppväxtvillkor (Livslångt lärande)

I styrkortet framgår att nämnden inte har brutit ner målet om att halvera barnfattigdomen till år 2020. Målet om en likvärdig skola (...) har brutits ner till tio nämndsmål samt resultatmått för respektive nämndsmål.

Därutöver har nämnden tagit fram egna mål och resultatmått kopplade till ytterligare ett fullmäktigemål (som inte adresserats till nämnden):

- Vi ska i högre utsträckning än idag samordna lokalförsörjningen i kommunen

För de långsiktiga målen har nämnden i styrkortet endast tagit fram mål och resultatmått för följande mål:

- Vi ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.
- Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Fullmäktige har även adresserat ett antal uppdrag till nämnden. Dessa har beaktats i nämndens uppdragsplan.

Nämndens mål följs i huvudsak upp i verksamhetsuppföljningen i samband med T2 och T3. Ett fåtal av målen avseende den yttre kvaliteten följs dock upp i samband med T1 och likaså målen avseende den inre kvaliteten.

I samband med såväl T2 som T3 visar uppföljningen att ett flertal av nämndens, och fullmäktiges, mål inte nås till fullo. Av fullmäktiges mål är det endast målet avseende heltid och tillsvidareanställning som norm som uppfylls. Övriga mål bedömer nämnden endast som delvis uppfyllda. Bedömningen grundar sig i uppföljningen och resultatet av nämndens mål och resultatmått, som framgår av nämndens verksamhetsuppföljning. Verksamhetsuppföljningen visar att nämnden genomfört ett av de fyra uppdrag som fullmäktige lämnat till nämnden (som är beaktade av nämnden). Det uppdrag som är genomfört är att ta fram en modell för en sammanhållen integrationskedja med en väg in för kompetensöversyn, utbildning och praktik. Att ta fram en kommunövergripande handlingsplan för att halvera barnfattigdomen till år 2020 uppges vara delvis uppfyllt/genomfört. Uppdraget avseende utveckling av det strategiska miljöarbetet utifrån Agenda 2030 samt uppdraget om att implementera hållbarhetsbokslut uppges inte vara genomfört.

Bedömning

Vi bedömer att nämndens målstyrning är tillräcklig. Detta mot bakgrund av att nämnden endast i viss utsträckning har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styr signaler till verksamheten. Vi noterar att nämnden inte förefaller ha en styrning mot samtliga av fullmäktiges mål som adresserats till nämnden. Detta då det saknas nämndsmål och resultatmått i såväl

uppdagsplanen som i styrkortet avseende ett av de långsiktiga målen och ett av de övriga målen som adresserats till nämnden.

2.3 Ekonomi

I vilken utsträckning bedömer nämnden sin följsamhet till följande lagkrav samt åtaganden enligt reglementen och styrande dokument:

Åtagande	Krav enligt	Nämndens bedömning av följsamheten	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
2.3.1 Nämnden ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.	Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 5 §	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☒ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande	
2.3.1.1 Har nämnden anpassat verksamheten utifrån de förutsättningar som anges i budget?		☐ Ja ☐ Nej ☒ Delvis	
2.3.1.2 Får nämnden tillräckliga underlag avseende ekonomi och verksamhetens utveckling för att kunna göra de prioriteringar och vidta de åtgärder som krävs för att nå en ekonomi i balans?		☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis	
2.3.1.3 Prognostiserar nämnden att nå en ekonomi i balans för året?		☐ Ja ☒ Nej	
2.3.1.4 Om nämnden prognostiserar ett underskott - har nämnden under året tagit aktiva beslut om åtgärder för att nå en ekonomi i balans?		☐ Ja ☒ Nej ☐ Delvis	

<p>2.3.2 Nämnden ska rapportera till fullmäktige om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.</p>	<p>Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder</p>	<p>☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande</p>	
--	---	---	--

lakttagelser

Av nämndens verksamhetsuppföljning i samband med T1 framgår att nämndens resultat under första tertialet uppgick till + 3,1 mkr. Den årsprognos som lämnas vid T1 visar att nämnden vid årets slut väntas ha ett resultat om – 3 mkr. Överskottet för perioden januari-april uppges huvudsakligen förklaras av lägre kostnader än budgeterat för interkommunal ersättning, modersmål samt skolgång för elever som är placerade genom socialtjänsten. Prognosen för helåret uppges till stor del vara kopplad till gymnasieskolan och prognostiserade underskott inom skolenheterna.

Av nämndens verksamhetsuppföljning i samband med T2 framgår att nämnden redovisar ett resultat per den siste augusti på - 6,5 mkr gentemot budget. Prognosen för helåret pekade i samband med T2 på en negativ avvikelse mot budget på 5 mkr. Underskottet finns inom gymnasieverksamheten på 6,5 mkr, medan verksamheten för arbetsmarknad bedöms uppnå ett överskott på 1,5 mkr.

Resultatet för helåret uppgick till 7,4 mkr. Överskottet uppges i huvudsak ligga inom området arbetsmarknadsåtgärder och förklaras av försenade projekt inom integration. Därtill uppges det även att kostnaderna för interkommunala elever inom gymnasieskolan minskat.

I samband med nämndsdialogen lyfte nämnden svårigheten i att skapa säkra prognoser. Detta då budgeten fastställs året innan och nämnden har då inte kännedom om elevernas gymnasieval utan endast kan göra uppskattningar kring detta. För att kunna göra detta så utgår de ifrån försiktighetsprincipen då prognoserna görs.

Bedömning

Utifrån vad som framkommit av denna översiktliga granskning bedömer vi att styrelsens interna ekonomistyrning är tillräcklig. Bedömningen grundar sig i att det finns grundförutsättningar i form av budget och verksamhets-/ekonomiuppföljning framtagna. Med anledning av att den grundläggande granskningen är översiktlig görs bedömningen med begränsad säkerhet.

Vi bedömer dock att nämnden behöver stärka sin ekonomistyrning, framförallt utifrån de svar som presidiet lämnat. Utifrån dessa kan vi konstatera att nämnden behöver anpassa verksamheten utifrån gällande budgetförutsättningar samt vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en ekonomi i balans. Utifrån vad som framkommer av verksamhetsuppföljningarna så är inte det positiva resultatet en effekt av planerade och vidtagna åtgärder utan snarare oförutsedda händelser.

2.4 Enkät till ledamöterna i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Under hösten 2019 skickades en enkät ut till ledamöterna i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Sju av de elva ledamöterna besvarade enkäten vilket innebar en svarsfrekvens på 66 %. Enkäten innehöll bl a frågor om riskanalys, arbete med internkontroll och internkontrollplan, efterlevnad av attestreglemente, inriktning på nämndens mål och uppdrag,

måluppfyllelse och åtgärder för att nå mål och uppdrag, samverkan med externa/interna brukare, samverkan med andra nämnder och andra kommunala aktörer, god ekonomisk hushållning, underlag avseende verksamhet och ekonomi för att fatta beslut, åtgärder för att nå ekonomi i balans samt kortsiktiga och långsiktiga utmaningar för nämnden.

Enkätens frågor och svar framgår av Bilaga 1.

2.5 Generella frågeställningar till samtliga nämnder

Svaren nedan har lämnats av nämndens presidium i samband med den dialog som genomfördes i juni 2019. Svaren är därmed inte att ses som revisorernas iakttagelser och bedömningar.

2.5.1 På vilket sätt arbetar nämnden med det övergripande målet om jämställdhet?

Fullmäktiges mål om att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv är kopplade till GVN:s styrkort med fyra nämndmål och 14 resultatmål. Samtliga resultatmål mäts i tertiäl två eller tre 2019 exempelvis; andel deltagare (Viva) som går till egen försörjning eller studier och minskade avhopp från utbildningen. Se GVN uppdragsplan och styrkort 2019. För ett av målen; att öka jämställdheten i elevernas studieval uppgick mätvärdet för 2018 till 28 procent att jämföra med 19 procent 2017. Ett medvetet arbete inom ramen för jämställdhet ligger bakom denna markanta förbättring såsom samverkansprojektet arbetsmarknadskunskap i skolan och forskningssamarbetet med Umeå universitet riktat mot Maja Beskowskolan med intentionen att nå spridning i hela verksamheten. Dessa aktiviteter pågår för närvarande. Utfallet på samtliga 14 resultatmål kommer under tertiäl två och tre att redovisas i verksamhetsrapporten. Ytterligare åtgärder för att nå det övergripande målet om jämställdhet under 2019 är genderbudgeting.

2.5.2 På vilket sätt har nämnden integrerat och utvärderat kommunens prioriterade folkhälsomål i den egna strategiska planeringen?

Nämnden har ett mål kopplat till fullmäktiges mål om folkhälsa; att nå mätvärdet om ungas hälsa, 16-18 år (avser faktorn självuppskattad hälsa i Ungaenkäten) med faktor 72 av 100 möjliga. Enkäten som genomförs vartannat år, senast 2018, uppvisade mätvärdet 68. Nämnden fick i februari 2019 information om resultatet av Ungaenkäten. De flesta ungdomar känner sig trygga hemma, i sitt bostadsområde och i skolan. Fler ser ljus på sin framtid, framförallt på gymnasiet oavsett kön. Ett av nämndens uppdrag till förvaltningen är att verka för att upplevd stress bland flickor ska minska. Något som förvaltningen avrapporterar tertiälvis till nämnden.

2.5.3 På vilket sätt arbetar nämnden för att på sikt kunna leva upp till fullmäktiges mål om att de möjligheter som den digitala transformationen innebär ska vara förstahandsalternativet för Umeå kommuns verksamhetsutveckling?

Ur ett internt perspektiv

Behovet av IT utrustning har under första tertiet 2019 fastställts i nämnden för samplanering med Fastighet. Det innebär att nämnden ska lämna dagens dyra PC-lösningar som grundalternativ för elever i gymnasie- och gymnasiesärskolan, vuxenutbildningen och SFI och därmed kunna tillhandahålla mer ändamålsenliga digitala enheter. Ett samverkansprojekt har inletts mellan

förvaltningen och Umeå universitet under 2019 som syftar till att utveckla verktyg och metoder för att utvärdera och utveckla former för fjärrundervisning. Projektet pågår under tre år.

Ur ett externt perspektiv

ProReNata är ett nytt verksamhetssystem som har funktionalitet för processer som innehåller känslig barn- och elevdokumentation. Tjänsten omfattar samtliga skolformer, från förskola upp till vuxenutbildningen. Personal ges möjlighet att både lagra, dokumentera och kommunicera på ett säkert sätt samt att ha en överblick över vem och vilka roller som har tillgång till dokumentationen. Kommunen säkerställer också att lagar och riktlinjer följs i verksamheten kring åtkomst och hantering av känsliga personuppgifter. Just nu pågår konfigurering och pilottester ute i verksamheten.

För korttidsbemanning har kommunens digitala system för detta ändamål implementerats även i gymnasiet. Tillgängligheten och integrationer till andra system medför en effektiv och transparent process.

Genom att eleverna i gymnasieskolan får tillgång till digitala skriftliga omdömen vid ej uppnådda kunskapsmål, så får eleverna möjlighet att förstå sina utvecklingsområden vid en eventuell omgång av kurs.

2.5.4 På vilket sätt arbetar nämnden för att säkerställa kompetensförsörjningen på kort och lång sikt?

Nämnden arbetar utifrån kompetensförsörjningsplan, beslutad april 2018, och den aktivitetsplan som är kopplad till denna. Sedan föregående års dialog har det anordnats hemvändar mingel för pendlare umebor som arbetar i Vännäs, Lycksele, Örnsköldsvik och hemvändare som är på väg att flytta tillbaka från Stockholm, Norrköping med flera ställen. Ett traineeprogram för att kunna rekrytera nya skolledare föreslås för samverkan med facken och implementering ht 2019.

I samband med nämndsdialogen under hösten framkom att nämnden har svårigheter att rekrytera yrkeslärare och språklärare. Det uppges dock variera något över tid.

2.5.5 Vilka är nämndens utmaningar på kort och lång sikt?

Vi har brist på gymnasieplatser om några få år, motsvarande cirka 1 000 elever. En gymnasieskola kostar många miljoner att bygga, och det här kan visa sig vara ett problem givet nuvarande ekonomiska ramar. Vi har ytterligare fler behov av skolor kring nästa decennieskifte. Kompetensförsörjningsproblemet för kommunen som helhet och andra arbetsgivare i Umeåregionen är på väg att bli ett enormt stort problem. Vi har inte råd att ha människor utanför arbetsmarknaden. Se till att fortsätta hålla greppet om ekonomin och resultaten. Hålla oss uppdaterade på omvärldssituationen gällande framtidens arbetsmarknad och vilka utbildningar som kan spela roll framöver.

2.6 Specifika frågeställningar för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

2.6.1 Hur arbetar nämnden för att motverka kränkande särbehandling och sexuella trakasserier?

- Har några åtgärder/förändringar gjorts utifrån/som en följd av tidigare granskning?
- Anser nämnden att den nyligen antagna policyn utgör/kommer att utgöra ett stöd för nämndens arbete?

Efter Skolinspektionens revision så har GVN förändrat sitt sätt att rapportera tillbud/avvikelse till nämnden. Rutin har upprättats för att rapportera avvikelser från rektor till nämnden. I mallen för diskriminering har vi också genomfört förändringar. När diskrimineringslagstiftningen ändrats så har planerna ändrats bl.a. att utöka antal diskrimineringsgrunder.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens områden har en plan för diskriminering. I enlighet med 6 kap. 6§ skollagen så bedriver vi ett målinriktat arbete. I enlighet med 6 kap. 8§ revideras planen årligen, se plan mot diskriminering o kränkande behandling.

2.6.2 Hur arbetar nämnden med det kommunala aktivitetsansvaret?

- Vilket stöd finns att tillgå för de individer som valt att avsluta sina studier och inte har/är i någon annan sysselsättning (hemmasittare)?

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) omfattar ungdomar 16-19 år, folkbokförda i Umeå kommun, som fullföljt sin skolplikt i grundskola men inte genomfört eller fullföljt utbildning på gymnasieskola. Aktivitetsansvaret innebär att kommunen ska:

- Hålla sig informerad, löpande under året, om vilka ungdomar som omfattas av ansvaret och hur de är sysselsatta.
- Erbjuder lämpliga individuella insatser vid behov, som i första hand motiverar den enskilde att påbörja eller återuppta studier.
- Dokumentera insatser och föra register över de unga som omfattas av ansvaret.

Syftet är att öka individens självkänsla och livskvalitet, uppmuntra till aktivitet samt att motverka psykisk och fysisk ohälsa. Målet är att övergången mellan en isolering och vägen till egen försörjning ska underlättas.

Upplägget är individuellt och helt utifrån behov där deltagandet är frivilligt. Hikkomori håller till i en hemlik miljö i centrala Umeå (KFUM) men har möjlighet att träffas på annan plats, exempelvis i hemmet eller via sociala medier. Verksamheten kan erbjuda:

- Hembesök
- Stöd vid möten/aktiviteter
- Individuella samtal
- Stöd vid kontakter med myndigheter, föreningar
- Träning på sociala situationer
- Aktiviteter i grupp eller individuellt, till exempel biobesök, sällskapsspel och utflykter
- Skjuts till och från aktiviteter